

D ů v o d y :

Podle § 63 zákona o smlouvě pojišťovací ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. z. zaniká pojišťovací smlouva, pominul-li zájem na pojištění. Ve smyslu zákona jest pojistný zájem skutkovým stavem majetkovým (srov. rozh. čís. 7413 sb. n. s.), a jest tedy zkoumati, jak jest tento skutkový vztah vyjádřen ve smlouvě, o kterou jde v souzeném případě, a podle toho, v čem tkví zájem pojistníkův na pojištění, aby se mohlo posouditi, zda pominul propachtováním či nikoliv. Podle smlouvy jde o odpovědnostní pojištění, při němž se pojistitelka zavázala k náhradnímu plnění za nároky z povinného ručení, jež by byly uplatňovány proti pojistníku jako majiteli hostinství. Tím není vyjádřena jen vlastnost pojistníka, nýbrž onen skutkový stav majetkový jeho k podniku, a tkví tedy tento vztah ve skutečnosti, že pojistník jest majitelem podniku. Zájem pojistníkův na pojištění dlužno hledati v tomto skutkovém vztahu jeho k podniku, nikoliv v jeho provozování nebo jiné činnosti jeho v podniku samém, neboť to ve smlouvě vyjádřeno není. Propachtováním pak nepřestal býti pojistník majitelem podniku, a nemohl tedy pominouti vyličený zájem jeho na předmětném pojištění.

Čís. 14535.

Rozcházející se společníci mohou v dissoluční smlouvě smluviti pokutu pro porušení závazku, že se zdrží navzájem poznámek jeden o druhém, jež by je po stránce osobní a obchodní jejich kvalifikace snižovaly a poškozovaly.

(Rozh. ze dne 14. září 1935, Rv II 629/33.)

Při zrušení společnosti smluvili rozcházející se společníci pokutu na porušení závazku, že se navzájem zdrží poznámek jeden o druhém, jež by je po stránce osobní a jejich obchodní zdatnosti snižovaly a poškozovaly. Žalobce tvrdí, že žalovaný tento závazek porušil a domáhá se na něm zaplacení smluvené pokuty. N i ž š í s o u d y zamítly žalobu, o d v o l a c í s o u d z těchto d ů v o d ů: Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že smlouva tato byla by neplatnou a nelze také uznati, proč by mělo běžeti u smlouvy této o nějaký nedovolený obsah ve smyslu § 878 obč. zák. Smlouvou převzatý závazek není také závazkem o vystříhání se urážek, nýbrž smlouvou, že ten, kdo dopustil by se o druhém urážlivých výroků, jež by ho osobně nebo jeho obchodní zdatnost snižovaly a při tom poškozovaly, bude povinen zaplatiti penale určitou částkou. Vzhledem k tomu, že závazek tento převzat byl při zrušení obchodní společnosti, kdy ujednána byla také konkurenční klausule o neprovozování obchodu v okruhu 1000 kroků, možno uvedenému ujednání rozuměti tak, že konvenční pokuta propadá tehdy, když někdo o druhém učiní výroky urážlivé nebo uvedeným způsobem jej snižující, jsou-li tyto zároveň škodlivé, t. j. mohou-li jemu způsobit škodu obchodní. Tvrdí-li žalobce, že žalovaný užil k druhým osobám o něm výroků urážlivých a jej snižujících, nestačí to samo o sobě k tomu, aby nastala povinnost platiti kon-

venční pokutu ve smyslu ujednané úmluvy. To nastati mohlo by jenom tehdy, když výroky ty mohly býti pro žalované také spojeny se škodou obchodní. V tom směru žalobce však neuvedl žádných takových skutečností, z nichž by se na tuto škodu obchodní souditi dalo.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y :

Není zákonných překážek, aby společníci se rozcházející v dissoluční smlouvě nemohli převzít v zájmu hospodářském takový závazek čelící k zamezení možného poškození své existence. Připustil-li § 1330 obč. zák. zásadně možnost pro spáchané urážky domáhati se ex lege náhrady škody (která ovšem musí zde býti skutečně prokázána), jest tím spíše přípustno, aby strany učinily v tomto směru úmluvu, při níž ovšem pro výklad rozsahu a dosahu jejího jest směrodatným úmysl stran. Ani z § 1336 obč. zák. nelze beze všeho vyvoditi, že by bylo předpokladem nároku na zaplacení konvenční pokuty, aby bylo tvrzeno a prokázáno, že škoda skutečně vzešla, ježto při smlouvě o konvenční pokutě zpravidla se předpokládá, že porušení smluvního závazku již samo o sobě zakládá poškození. Právě proto se pokuta umlouvá, aby nebylo třeba prováděti důkaz skutečně vzešlé škody, který často jest těžko proveditelný, ne-li vůbec neproveditelný. Stačilo tedy, že žalobce prokázal porušení žalovaným převzatého smluvního závazku. Nelze pak pochybovati, že vyjadřování se žalovaného o žalobci způsobem nižšími soudy zjištěným, bylo objektivně způsobilé, nehledíc ani k možnosti dalšího rozšiřování, jej v jeho obchodě hospodářsky, ale také na osobní cti poškoditi, čemuž právě mělo býti oním ustanovením smlouvy čeleno. Jest proto s hlediska žalovaného bezpředmětným rozeznávati mezi cti žalobce vůbec a jeho obchodní cti, na kterouž poslední klade žalovaný důraz. Nárok žalobcův na zaplacení konvenční pokuty je odůvodněn.

Čís. 14536.

Poskytnutí zápůjčky převzetím dluhu vypůjčitelova.

Postup k inkasu či zmocnění k inkasu?

Oprávnění postupníka k inkasu účtovat postoupenou pohledávku při rozvrhu nejvyššího podání.

(Rozh. ze dne 14. září 1935, Rv II 643/33.)

Exekuční soud rozvrhuje nejvyšší podání v exekuční věci proti manželům L., přikázal Občanské záložně podle dlužního úpisu ze dne 7. listopadu 1924 na 35.000 Kč znějícího, na základě něhož bylo pro ni na prodané nemovitosti vloženo právo zástavní, celou pohledávku. Následovního knihovního věřitele odkázal s jeho odporem proti přikázání 10.000 Kč Občanské záložně na pořad práva. P r v ý s o u d nevyhověl žalobě. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Občanská záložna poskytla manželům L. zápůjčku ve výši 25.000 Kč. Knihovní věřitel P. měl na nemovitosti jimi koupené pohledávku ve výši 10.000 Kč,